

QUICKPLACE

Af Jakob Cloos Bojesen

Denne rapport beskriver erfaringer med at anvende samarbejdssystemet Lotus QuickPlace i forskellige forsøg i relation til projekter ved e-learning lab. Systemet beskrives ud fra et pædagogisk, kommunikativt og organisatorisk brugsperspektiv, og der reflekteres over de opnåede erfaringer. Samtidig beskrives status og fremtidsudsigter for brugen af systemet på Aalborg Universitet. De opnåede erfaringer med emner som mulige anvendelsesområder, organisatorisk forankring, support og tilretning af systemet beskrives, og rapporten kan således inspirere og informere andre, som står over for at vælge en samarbejdsplatform til uddannelsesmiljø.

Jakob Cloos Bojesen er ikt-pædagogisk konsulent ved e-learning lab, Aalborg Universitet

BAGGRUND

Traditionelt har IKT af oplagte grunde været udbredt blandt fjernstuderende. Nødvendigheden for at gentænke undervisning og læreprocesser kan ses som et udspring af en relativt kort historisk tradition; klasseværelset og forelæsninger har i udgangspunktet ikke været muligt som konsekvens af at der er tale om netop *fjern*-studier, og det samme gælder for mere moderne kollaborative læringsformer. Således har IKT været anvendt som grundlag for fjernundervisning på AAU siden midten af 80'erne. I forlængelse heraf har enheden ITF (IT-Fjernundervisning) udbudt og supporteret systemerne Virtual U og First Class i nu.

Imidlertid har der ikke været samme krav om IKT på uddannelser hvor de studerende har deres daglige gang på universitetet (On-campus-uddannelser). Igenem de senere år er der imidlertid blevet gjort forsøg med anvendelse af IKT på on-campus-uddannelser. Blandt de i alt 10 uddannelsesforsøg under ViLL-projektet har de 4 forsøg været knyttet til on-campus-uddannelser. De aktiviteter der har foregået gennem disse forsøg kan deles i aktiviteter der er centreret om synkrone kommunikationsformer henholdsvis asynkrone kommunikationsformer. Denne skelnen betragter jeg primært som analytisk og teknologisk set praktisk. Analytisk fordi de to kommunikationsformer kan beksrives teoretisk set forskelligt, praktisk fordi de systemer der bringes i anvendelse ved de forskellige kommunikationsformer er forskellige og - stadig - typisk adskilt i forskellige konkrete systemer. Jeg føler mig derimod overbevist om at man som lærende menneske hverken bevidst eller ubevidst foretager denne skelnen, og den teknologiske udvikling går da også i retning af integrering af de to kommunikationsformer, enten i samme system eller gennem samkøring af forskellige systemer, så de opleves som eet system af brugerne.

De forsøg på on-campus uddannelser der er blevet gjort under ViLL-projektet, har stort set alle gjort brug af samme system, nemlig IBM Lotus Quickplace (herafter Quickplace). E-learning lab i øvrigt tilbudt anvendelse af Quickplace for alle interesserede studerende og ansatte ved AAU, og uddannelser og andre aktiviteter i øvrigt som foregår i et samarbejde med AAU. Systemet IBM Lotus Learning Space er blevet tilbudt på nogenlunde samme vilkår som Quickplace, men har trods tilbud om støtte i form af undervisning og hjælp til etablering af kurser mv., ikke fundet anvendelse. Derimod har anvendelsen af Quickplace været støt stigende gennem hele ViLL-projektets løbetid, selv om vi stort set intet har gjort for at udbrede kendskabet til Quickplace.

Resultatet er at vi idag må betragte Quickplace som en succes, en succes der er kulmineret i humanistisk informatiks beslutning om at anvende Quickplace som virtuel infrastruktur på hele uddannelsen fra og med efterårssemesteret 2003.

De enkelte forsøg med Quickplace er beskrevet gennem afrapporteringerne for de enkelte forsøg. I det følgende beskrives de aktiviteter omkring Quickplace som rapporterne fra de enkelte uddannelsesforsøg ikke beskriver, e-learning labs akti-

viteter i bred forstand omkring Quickplace beskrives, og endelig gives et rids af anvendelsen af Quickplace som går på tværs af de forskellige uddannelsesforsøg og øvrige aktiviteter der har gjort anvendelse af Quickplace, herunder sættes aktiviteterne i relation til den model der tidligere er blevet præsenteret som ViLL-matriksen.

For overhovedet at forstå grundlaget for disse aktiviteter, indledes med en beskrivelse af hvad Quickplace er for et system.

QUICKPLACE SOM SYSTEM

Et Quickplace er et fælles sted for flere brugere, hvor disse kan dele og arbejde fælles om information i form af dokumenter, holde styr på aftaler i en eller flere fælles kalendere, foretage tekstbaserede diskussioner, mv. Quickplace tilgås gennem en browser, helst Internet Explorer. Ud over at man browse rundt i Quickplacet for at læse information, kan man oprette og redigere i dokumenter direkte fra Quickplace. Da Quickplace er integreret med Microsoft Office, er det desuden muligt at arbejde i fx Word når nye dokumenter skrives eller gamle dokumenter redigeres. Dette sker uden at skulle hente dokumenter og siden lægge dokumenter op på Quickplace igen; Quickplace sørger selv for dette i baggrunden, og brugeren oplever derfor en meget smidig arbejdsgang hvor det er muligt at fastholde opmærksomheden på dokumenterne og deres indhold.

Integrationen med Microsoft Office, og flere andre af de mere interessante funktioner i Quickplace, gør af brug af ActiveX. Det medfører at disse funktioner kun kan anvendes hvis man arbejder på en windows-plattform med en installation af Microsoft Office, og at man som browser anvender enten Microsoft Internet Explorer, eller IBM Lotus Notes. Denne begrænsning er signifikant for AAU da vi på universitetet ikke stiller krav om anvendelse af bestemte systemer, og at en del af tekniske og andre grunde anvender andre platforme end Windows, primært MacOS og Linux. For brugere der tilgår AAU's netværk udefra, kan der desuden være det problem at udbyderen af netværket af sikkerhedsmæssige årsager har spærret for anvendelsen af ActiveX. Endelig skal nævnes af der ikke sjældent opleves andre problemer i relation til ActiveX, og at løsningen af disse problemer ofte er særdeles vanskelig. Som følge heraf har vi ønsket en beskrivelse fra IBM der klart angiver hvilken funktionalitet der er tilgængelig på forskellige platforme. Det har imidlertid ikke været muligt at få denne information fra IBM.

Vi har på denne baggrund løbende måttet forholde os til situationer hvor en række centrale funktioner i Quickplace ikke har været tilgængelig for enkelte brugere, og har forsøgt at hjælpe på forskellig måde for at kompensere for den manglende funktionalitet, lige som vi har arbejdet på at beskrive alternative brugsmønstre. På baggrund af de tilbagemeldinger vi har fået har vi konkluderet at disse problemer er tidskrævende i forhold til den samlede support af systemet, at det er generende for enkelte brugere, men at det generelt er en ulempe der er mindre end den samlede fordel ved brugen af systemet. Flere brugere har dog udtrykt ønske om et alternativt system, hvor disse problemer ikke er til stede, lige som systemadministrationen ved det humanistiske fakultet generelt ønsker at satse på

systemer der er platformsuafhængige. På trods heraf regner vi med at vi i øjeblikket har omkring 1000 aktive Quickplace-brugere, hvoraf humanistisk informatik står for 6-700 brugere.

ANVENDELSESOMRÅDER

Baggrunden for at gøre forsøg med Quickplace har været forskellige på de forskellige uddannelser, men generelt har der været et behov for deling af information på forskellige måder, hvoraf de tre mest almindelige skal nævnes her.

I forbindelse med **projektarbejde** kan en gruppe anvende Quickplace til deling af information i form af dokumenter. Her er det især en styrke at brugerne selv kan organisere sig inden for deres del af Quickplace, da brugerne selv kan være 'ejer' af deres egen del af Quickplace. Desuden er det muligt at dele dokumenter, dvs. at forskellige medlemmer af gruppen kan skrive og redigere i samme dokument på Quickplace, en mulighed der er oplagt i projektsammenhæng.

I forbindelse med **kurser** på universitetet er Quickplace især blevet anvendt til udlægning af materiale i forbindelse med kurset. Dette opleves særligt som en fordel når information fra forskellige kurser, eller information i forbindelse med studieaktiviteter i øvrigt, samles i samme Quickplace, da de studerende da kan finde hovedparten af den information de har behov for i forbindelse med studierne et sted.

Som led i **forskningsaktiviteter**, typisk som en måde at etablere rammen for et **forskningsnetværk**. Generelt har disse netværk været helt selvkørende, og selv om dette anvendelsesområde falder inden for området IKT og læring, har vores primære fokus været rettet mod aktiviteter i forbindelse med konkrete uddannelser. Vores indsigt i anvendelse af Quickplace på dette anvendelsesområde generelt er derfor begrænset. Da vi selv har anvendt Quickplace, og denne anvendelse falder inden for området 'forskningsaktiviteter', er vore indsigt her, på det konkrete niveau, stor.

ERFARINGSGRUNDLAG

Vores erfaringer med Quickplace er fremkommet på baggrund af den generelle kontakt med brugere som vi har fået gennem daglig support, konsulentstøtte i forbindelse med etableringen af Quickplace-miljøer, opsamling på de enkelte forsøg, osv. Dette er blevet støttet gennem to undersøgelser. Den ene undersøgelse blev foretaget bredt blandt alle registrerede brugere af Quickplace, mens den anden var målrettet humanistisk informatik på efterårssemesteret 2003, idet den dog var baseret på den første bredere undersøgelse, der således kan betragtes som en forundersøgelse af denne sidste og mere målrettede undersøgelse. Den sidste undersøgelse, der blev gennemført af praktikanten har givet anledning til en omfattende rapport.

I det følgende beskrives de arbejdsopgaver der har fyldt mest for e-learning lab i forbindelse med Quickplace. Arbejdsopgaverne har omfattet:

- Etablering af Quickplace-miljøer
- Support
- Udarbejdelse af manual
- Samarbejde med det humanistiske fakultets edb-afdeling om opgaver relateret til serverdrift og udvikling af Quickplace

Desuden har der været en række baggrundsaktiviteter af mere administrativ karakter, herunder kontakt til IBM og projektstyring i forbindelse med større Quickplace-projekter.

I det følgende beskrives ovenstående aktiviteter nærmere.

ETABLERING AF QUICKPLACE-MILJØER

I en række sammenhænge har e-learning lab bistået ved etableringen af Quickplace-miljøer. Tre opgaver har fyldt særligt meget i denne sammenhæng:

- Sparring i forbindelse med evaluering og omstrukturering af Quickplace-miljøer på uddannelsesforsøget ved Institut for Produktion. Til anvendelse i forbindelse med afholdelse af kurser og især som tilbud til studerende i forbindelse med projektarbejde.
- Etablering af ramme for forskningsnetværk i forbindelse med Flexnet.
- Etablering af Quickplace i forbindelse med uddannelsesforsøget på humanistisk informatik. Siden etablering af Quickplace som virtuel infrastruktur for hele humanistisk informatik med drift fra og med efterårssemesteret 2003.
- Hjælp ved etablering af Quickplace som virtuel ramme for off-campus uddannelsen 'Cand. IT i organisatorisk omstilling', ved Institut for Læring.

På uddannelsesforsøget ved Institut for Produktion har man anvendt Quickplace i en længere periode. Da man ved de indledende forsøg fandt at anvendelsen af Quickplace ikke gav det udbytte man havde håbet, ønskede man at omstrukturere Quickplacenet. I denne forbindelse gav vi især bud på strukturer for grupperum der skulle støtte gruppearbejdsprocesser i forbindelse med projektarbejde. Primært blev foreslået to mulige strukturer:

- Et projektrum kan organiseres efter arbejdsprocessen, dvs. den proces hver tekstdel skal igennem. Desuden skulle en række baggrundsaktiviteter der gik på tværs af projektgrupperne understøttes.
- Et projektrum kan organiseres efter den form projektet tilstræbes at have ved aflevering. Organiseringen af Quickplace får karakter af en disposition for projektet.

Hvilken af de to former der passer bedst i en given situation betragter vi som et spørgsmål om temperament og arbejdsform. Man kan også fra undervisers/vejleders side have et særligt pædagogisk sigte ved at vælge en bestemt form. Således kan man vælge om man vil fokusere på projektarbejdet som proces eller projektarbejdet som form.

SUPPORT

En væsentlig del af det daglige arbejde omkring Quickplace har været support af brugere. Vi kan i første omgang inddrage typen af support i fire områder:

- Pædagogisk support - hjælp til brugsmønstre, organisering af Quickplace i relation til kursusaktiviteter, projektarbejde, mv.
- Brugs-support - hjælp til hvordan Quickplace bruges konkret, f.eks. hjælp til de enkelte funktioner, mentale modeller til forklaring af hvordan systemet generelt fungerer, mv.
- Support til problemløsning - hjælp til afhjælpning af fejl og lignende.
- Administrativ support - hjælp til tilmelding af brugere, oplægning af materiale, mv.

De fire områder karakteriseres i det følgende.

Den pædagogiske support ligger typisk før og i begyndelsen af ibrugtagning af Quickplace eller nye aktiviteter i eksisterende Quickplace. Der kan også være tale om support for nye brugere eller brugergrupper. Denne support har typisk omfattet hjælp til at strukturere Quickplace i relation til konkrete ønsker om anvendelse, f.eks. i relation til kursusaktiviteter, særlige problemstillinger omkring samarbejde i forbindelse med projektarbejde, forskningsnetværk, osv. Med til denne form for support hører også overvejelser om konkrete brugsmønstre der hænger snævert sammen med den måde Quickplace er struktureret på, og den eller de aktiviteter Quickplace skal anvendes i relation til.

Denne form for support er den mest udfordrende, og kræver ofte flere ressourcer end brugerne af systemet forestiller sig. Vi betragter det samtidig som et meget væsentligt indsatsområde, da grundige overvejelser på dette område kan være afgørende for om Quickplace er en succes eller ej. Dette er blandt andet eksemplificeret i forsøget ved Institut for Produktion.

Særligt har den pædagogiske support været afgørende ved etableringen af Quickplace som virtuel infrastruktur for humanistisk informatik.

Supporten er blevet effektueret gennem møder, evalueringer og undervisning i Quickplace. På baggrund heraf har der i flere tilfælde efterfølgende foregået et egentligt udviklingsarbejde.

Brugs-support foregår løbende. De fleste, men også enkleste spørgsmål ligger typisk ved begyndelsen af nye brugeres introduktion til Quickplace, men færre men mere komplicerede spørgsmål kommer i takt med at nogle brugere udfor-

sker og udfordrer systemet. Supporten har karakter af how-to-do-hjælp, og kan være i relation til konkrete funktioner i Quickplace, til mere komplicerede spørgsmål om udnyttelse af de mere avancerede muligheder i Quickplace generelt.

Supporten i forhold til typiske og relativt enkle spørgsmål bliver hurtigt rutinepræget, og er i stigende grad blevet varetaget af studentermedhjælpere. Til støtte for de sjældnere og mere komplicerede spørgsmål har ansatte ved e-learning lab og det humanistiske fakultets edb-kontor fungeret som back-up for studentermedhjælperne.

Generelt ydes supporten gennem mail, men med mulighed for at få mere direkte hjælp i det omfang det har været nødvendigt. Især har det her været væsentligt at støtte brugergrupper med en central funktion i Quickplace, f.eks. administrativt personale ved forsøget for humanistisk informatik, og generelt for undervisere der anvender Quickplace i forbindelse med forskellige former for undervisningsforløb. Det skal i øvrigt bemærkes at der har været overraskende lidt behov for support på dette område, hvilket må betragtes som en styrke ved systemet.

Support til problemløsning har generelt foregået løbende, med nogen overvægt i begyndelsen af introduktion til nye brugere. Oftest har der været tale om spørgsmål i forbindelse med konkrete funktioner der ikke har virket, oftest relateret til problemer med ActiveX (som nævnt tidligere). Med til denne support regner vi også spørgsmål relateret til uheldig funktionalitet, der ikke kan betragtes som tekniske fejl, som resulterer i at brugere oplever fejl eller mangler ved systemet.

Selv om denne form for support ikke har samme rutineprægede karakter, er supporten på dette område ligeledes med succes søgt varetaget af studentermedhjælpere. Denne del af supporten har beklageligvis fyldt relativt meget. Særligt skal nævnes et serverproblem der omtales senere og som humanistisk informatik måtte leve med gennem stort set hele efterårssemesteret 2003. Dette gav anledning til en uforholdsmæssig stor byrde på dette supportområde.

Denne support er primært foregået gennem e-mail, men har i enkelte tilfælde betydet at vi har løst problemerne på stedet.

Det skal bemærkes at support til problemløsning og brugs-support kan være vanskeligt at adskille skarpt, og at især brugerne næppe oplever de to supporttyper forskelligt. Den måde vi principielt må forholde os til de to typer er imidlertid forskellige, idet vi må skelne mellem hvad der skal ligge hos brugerne i form af øget viden om og rutine med anvendelse af systemet, og hvad vi må betragte som forhold ved Quickplace der bør bedres, og dermed om forhold der ikke indrager brugerne.

Den administrative support har typisk ligget i begyndelsen af etablering af Quickplace og ved tilmelding af nye brugere. Hovedparten af denne support har haft relation til tilmelding af brugere.

Det har været meget forskelligt hvem der har stået med det administrative arbejde i forbindelse med Quickplace. De fleste Quickplaceringer har i denne forstand været selvkørende, men især ved humanistisk informatik har man ønsket at vi tog os af visse administrative opgaver, særligt tilmelding af brugere. Ved tilmelding af mange brugere har arbejdet været rutinepræget, men den største opgave har typisk ligget i at finde frem til de brugere der skal tilmeldes, og at få afklaret hvilke rettigheder forskellige brugere skal have. Problemerne hermed afspejler typisk at Quickplace stiller krav om information som ikke er tilgængelig i organisationen, eller at de ansvarlige ikke er afklaret i forhold til struktur, rettigheder, anvendelsesmønstre osv. Derfor hænger denne del af supporten sammen med overvejelser foretaget i forbindelse med den pædagogiske support, og det er således vores opgave i videst muligt omfang at forberede organisationen til at træffe de nødvendige beslutninger i relation til indførelse og drift af Quickplace.

UDARBEJDELSE AF MANUAL

At drive et system som Quickplace er ofte mere ressourcekrævende end umiddelbart antaget. En væsentlig del af ressourcerne anvendes på support, og vi havde derfor tidligt et ønske om at udarbejde materiale der kunne støtte brugerne i deres anvendelse af Quickplace. Samtidig har vi ønsket at støtte brugerne så meget som muligt. På denne baggrund blev der udarbejdet en manual der i udgangspunktet var beregnet til trykning. Flere forhold betød imidlertid at arbejdet med en trykt manual blev standset.

Vi arbejder konstant med udviklingen af Quickplace, herunder også designet af Quickplace. Dette medfører at de elementer der er til rådighed løbende ændres og skifter udseende, lige som organiseringen af elementerne kan skifte. Det har derfor været nødvendigt at tænke det udarbejdede materiale som et materiale der, i lighed med Quickplace, er i løbende udvikling.

Desuden har en trykt manual forekommet at være for tungt et materiale, især i erkendelse af det relativt lave behov for direkte brugs-support. Materialet skal derfor ses som en støtte til et arbejde inden for rammerne af Quickplace som løbende foregår og udvikler sig for den enkelte bruger.

På denne baggrund blev ideen om en trykt manual afløst af tanken om en on-line støttefunktion. Denne blev udarbejdet som en omformning af det materiale der i første omgang var udarbejdet til den trykte manual.

Manualen er bygget på tanken om scenarier. Vi forestiller os at en bruger sidder i en konkret brugssituation, hvor det er et konkret spørgsmål der indleder søgningen i manualen, men hvor manualen understøtter det videre forløb som brugeren skal igennem. På denne måde kan brugerens spørgsmål relateres til den aktuelle brugssammenhæng.

Konkret fungerer denne on-line manual ved at et lille browservindue åbnes og automatisk placeres ved siden af det browservindue der indeholder Quickplace. På denne måde kan anvisningerne i on-line manualen følges samtidig med at handlingerne i Quickplace udføres.

SAMARBEJDE MED DET HUMANISTISKE FAKULTETS EDB-AFDELING OM OPGAVER RELATERET TIL SERVERDRIFT OG UDVIKLING AF QUICKPLACE

Det har været helt afgørende at det humanistiske fakultets edb-afdeling (herefter edb-afdelingen) har gået ind i opgaver omkring serverhåndtering i forbindelse med Quickplace. De forskellige arbejdsopgaver edb-afdelingen har indgået i har blandt andet været:

- Indkøb af servere
- Hjælp i forbindelse med udvikling af Quickplace-grænsefladen
- Installation og opsætning af Quickplace på serverne
- Problemløsning i relation til servere
- Sparring i forhold til håndtering af Quickplace i øvrigt

De tre sidste punkter beskrives nærmere her, da der har været særlige problematikker forbundet hermed.

OPSÆTNING AF SERVERE

Gennem længere tid har vi haft forskellige Quickplace-servere kørende. De forskellige servere har haft forskellige formål, kørt med forskellige versioner af Quickplace, osv. Ved slutningen af ViLL-projektet havde vi således tre Quickplace-servere kørende. Edb-afdelingen har stået for installation af Quickplace på serverne og yderligere opsætninger mv. i relation til serverne.

Edb-afdelingen har etableret autentifikation af brugere gennem LDAP (Microsoft Active Directory). Dette har lettet tilmelding af brugere der i forvejen er registrerede brugere på det humanistiske fakultets edb-netværk. Dette har især været væsentligt i forbindelse med anvendelse af Quickplace på humanistisk informatik.

Der er fornylig etableret *single sign-on* på den ene Quickplace-server. Dette betyder at brugere har adgang til alle de Quickplaces de er medlem af, ved at *signe in* (ved opgivelse af brugernavn og password) een gang på serveren. Tidligere måtte brugere *signe in* for hvert enkelt Quickplace. Dette er i øjeblikket kun installeret på den server der anvendes af humanistisk informatik.

Vi har længe haft ønske om at opsætte en server med IBM Lotus Sametime (herefter Sametime). Tanken er at integrere Sametime med Quickplace, således at der i samme system rummes muligheder for både synkrone og asynkrone aktiviteter. Pga vanskeligheder ved installationen af Sametime er denne integration dog ikke etableret endnu.

PROBLEMLØSNING I RELATION TIL SERVERE

I forbindelse med serverdrift opstår der ofte mindre problemer der skal løses hen ad vejen. Dette har edb-afdelingen stået for.

Særligt skal nævnes at der har været et problem med autentifikationen af brugere gennem LDAP. Fejlsøgning i relation til dette problem har været meget tidskrævende, og har gennem en længere periode foregået i samarbejde med IBM's supportafdeling. Fejlen viste sig at være et såkaldt *memory-leak* i den proces der foretager autentifikationen mod LDAP, og fejlen blev først afhjulpet efter installation af et hotfix leveret direkte af IBM.

SPARRING I FORHOLD TIL HÅNDTERING AF QUICKPLACE I ØVRIGT

Edb-afdelingen har en naturlig rutine i håndtering af systemer i det hele taget, en rutine vi i flere tilfælde har kunnet trække på. Blandt andet har vi diskuteret hvordan vi håndtere brugere der ikke ellers er registrerede brugere på edb-netværk ved Aalborg Universitet, idet alle brugere med adgang til Universitetets netværk skal underskrive en edb-erklæring om ansvarlig edb-brug.

Til sidst skal nævnes at vi arbejder på at etablere en organisation mellem e-learning lab og edb-afdelingen der kan håndtere driften af systemer der ikke længere har forsøgs-status. Målet er dels at frigøre kræfterne ved e-learning lab til egentlige udviklings- og forsknings-aktiviteter, dels at sørge for at e-learning lab og edb-afdelingen (herunder afdelingen ITF, der håndtere driften af systemer for fjernuddannelser ved Aalborg Universitet) ikke bliver konkurrerende enheder. Som udgangspunkt for etableringen af denne fælles organisation har vi anvendt Quickplace som eksempel, idet anvendelsen af Quickplace har haft massiv udbredelse, og håndteringen af Quickplace i stigende grad har haft driftsmæssig karakter.

ØVRIGE AKTIVITETER I RELATION TIL QUICKPLACE

I forbindelse med vores arbejde omkring Quickplace har der foregået nogle baggrundsaktiviteter der her kort skal nævnes.

Gennem en stor del af arbejdet med Quickplace har vi været i dialog med IBM, både i forhold til planlægning af strategier for udvikling inden for e-learning generelt, og i forhold til håndtering af de konkrete problemer vi har stået med i vores arbejde. Blandt andet førte det til deltagelse i IBM konferencen *Lotus Global Government Forum*, der fandt sted i Stockholm i maj 2003.

I forbindelse med større projekter har e-learning lab stået for projektstyring, herunder håndtering af kontakten mellem forskellige parter i projekterne. Dette gælder særligt for projektet med etablering af Quickplace som virtuel infrastruktur for humanistisk informatik.

STATUS PER 31.12. 2003

Der er ingen tvivl om at Quickplace er en succes. Fra at have kørt små forsøg med mindre brugergrupper, med et relativt lille anvendelsesområde, og gennem en kortere periode, har anvendelsen af Quickplace dels spredt sig til stadig flere brugere, dels fået karakter af infrastrukturer med store brugergrupper og bred anvendelse med et langvarigt sigte.

Der er imidlertid ingen tvivl om at det har været væsentligt for en række områder at anvendelsen af Quickplace har været gratis eller i hvert fald billigt. I forhold til den fremtidige brug af systemet står det klart, at den økonomiske byrde ikke ligger i køb af licenser, men derimod i forhold til udvikling, server-drift, support, mv., som anvendelsen af Quickplace medfører.

På nuværende tidspunkt fortsætter anvendelsen af Quickplace i hvert fald på humanistisk informatik, på uddannelsen Cand. IT i organisatorisk læring, og som grundlag for forskernetværk og lignende på de projekter e-learning lab er involveret i. I den nærmeste fremtid undersøges desuden hvilket yderligere grundlag der eksisterer for etablering af Quickplace i en egentlig drift.

Som nævnt har forsøgene med Quickplace generelt været en succes, men vi har stadig meget at lære omkring design og anvendelsesmønstre, og der er mangler inden for rammen af Quickplace, som vi må arbejde på at fylde ud. Derfor er der iværksat en større undersøgelse blandt brugerne af Quickplace, som skal give et mere fyldestgørende billede af Quickplaces muligheder og begrænsninger, og gøre os bedre til at designe Quickplacere og give anbefalinger til brugere om anvendelsen af Quickplace.